

تصویری از بُعد اجتماعی دریا، دریانورد و دریانوردی دریانوردی ایران چه زمانی معنا پیدا می‌کند؟

روز جهانی دریانوردی را تبریک می‌گوییم. این رسم است که با تبریک آغاز کنیم؛ اما تبریک به چه کسانی؟ یک طرف تبریک ما به سمت دریانوردان است که امری طبیعی است؛ اما این تبریک از این دایره خارج نمی‌شود، و این امری است غیرطبیعی. زیرا اگر باور داشته باشیم که ایران کشوری دریایی است، باید به گروه بزرگی از مردم ایران که حس و حال دریایی دارند و باور دارند که کشورشان دارای دریا در شمال و جنوب است، را در بر بگیرد. اما آیا واقعا چنین است؟

به گزارش خبرنگاران گروه صنعت و تجارت گزارش خبر-دریا، روز جهانی دریانوردی است و به طور سنتی و مناسبتی، فکر ما روی محور دریانوردی می‌چرخد. ابعاد مختلف این پدیده را مورد کنکاش قرار می‌دهیم و در این میان، یک نکته خاص توجه ما را به خود جلب می‌کند. چیزی که هنوز توجه مسئولان دریایی کشور را جلب نکرده است و انگار قرار نیست که متوجه موضوع شوند و آن چیزی نیست جز: «پایگاه و منزلت دریانوردی در ایران» «مردم ایران» باور ندارند

اگر از میان مردم، نمونه آماری بگیرید و بپرسید که ۲۴ سپتامبر چه روزی است؟ چند نفر پاسخ خواهند داد: روز جهانی دریانوردی.

این سوال را آسان تر می‌کنیم و از همین جامعه آماری می‌پرسیم: چند کشور دریایی نام ببرید. به نظر شما چند نفر ایران را به عنوان یک کشور دریایی نام خواهند برد؟

جامعه آماری که ما به صورت اتفاقی از میان یک دبیرستان پسرانه برگزیدیم، هیچ یک، به طور مطلق هیچ یک نمی‌دانستند که روز دریانوردی کی است و هیچ کدام به طور مطلق، اسمی از ایران به عنوان یک کشور دریایی به زبان نیاورد. همه فکرهای شان به راه های دور می‌رفت و تا ژاپن می‌رسید؛ اما همین ایرانی که در آن زندگی می‌کنند را ندیدند. آیا این یک هشدار نیست؟

دریانوردی پدیده ناشناخته

دریانوردی مانند هر پدیده شناخته شده دیگر، در یک جامعه نیازمند محبوبیت است. شناخته شدن و به حساب آمدن، لازمه منزلت اجتماعی یک پدیده است. دریانوردی در کجای این منزلت اجتماعی قرار دارد؟ در ایران، رسم ازدواج‌ها این است که بپرسند، شغل شما چیست؟ اگر بشنوند دریانورد هستم و شغلم دریانوردی است، مخاطب چه حس و درکی از این پدیده دارد؟ کم نیستند نه گفتن‌هایی که به دلیل عدم شناخت از دریا و دریانوردی وجود دارد. همین نکته یکی از دافعه‌های جوانان برای ورود به حوزه دریانوردی نیست؟

آن چه دریانوردی ایران کم دارد، «فرهنگ سازی» است که برای باور به دریایی بودن، حس و عرق و علاقه به دریا و فعالیت‌های دریا و برای گرایش روحیه و ذائقه به سمت دریا لازم و ضروری است؛ چیزی که در ذهن و رفتار مدیران عالی دریایی کشور گم شده است و به هر کس از مسئولان دریایی کشور رو می‌کنیم، می‌شنویم که «فرهنگ سازی کار ما نیست!» و معلوم هم نمی‌شود بالاخره کار کیست و این بار را کی باید بردارد؟

بُعد اجتماعی دریا، دریانورد و دریانوردی

روز جهانی دریانوردی مبارک است؛ اما می‌تواند مبارک تر باشد و آن زمانی است که در گستره ملی مطرح شود و مثل هر سال، در میان چند دستگاه اجرایی و جمعی فعال دریایی گم نشود.

آن چه ما در این نوشتار به آن نگاه داریم، بعد اجتماعی دریا، دریانورد و دریانوردی است؛ بُعدی که چندان مورد توجه مسئولان عالی قرار ندارد. حتا از چشم و نگاه شورای عالی صنایع دریایی ایران گم شده است. رییس جمهور در یکی از جلسات شورای عالی به اهمیت فرهنگ و فرهنگ سازی دریایی اشاره کرد؛ اما کسی نشنید و کسی برایش نه مصوبه داشت و نه برنامه‌ای. این نشان می‌دهد که مسئولان دریایی کشور بیشتر بعد فیزیکی دریا را درک می‌کنند و از بعد بنیادین و غیرفیزیکی آن، یعنی فرهنگ و اجتماع بی‌خبرند و این جای خوشحالی نیست.

باید باور کرد که فرهنگ سازی مهم و اساس و بنیاد است. هیچ توسعه‌ای بدون فرهنگ سازی رخ نداده و نخواهد داد. نمی‌توان خانه را از سقف آغاز کرد. باید بنیادها و پایه‌ها را ایجاد کرد تا بستر یک رشد و توسعه گسترده، متوازن و پایدار خلق شود. در این رابطه، افکار عمومی به عنوان نبض اصلی و تپنده جامعه، حرف اول را می‌زند. بسنده کردن به چند استان ساحلی، ظرفیت ملی ما را هویدا نمی‌کند. زمانی روز دریانوردی به جشن ملی تبدیل شود، آن زمان، بنیاد توسعه واقعی دریایی ایران دریایی ایجاد می‌شود و سرمایه‌ها به سمت دریا روانه خواهد شد. با یک قشر محدود و ظرفیت محدود نمی‌توان برای دریای نامحدود کاری کرد. ذره ذره بافتن و خوش حال بودن به رشد فلان درصدی آن هم نسبت به دولت گذشته یا سال گذشته، یک شوخی بیش نیست.

چه زمانی دریانوردی در ایران معنا پیدا می‌کند

زمانی دریانوردی در ایران معنا پیدا خواهد کرد که روح و روان همه مردم به سمت دریا گراییده باشد. باید تلاش کنیم برای چنین روح و روانی. باید برای چنین روزی که همه به هم تبریک بگویند کار کرد. این مستلزم یک عزم ملی است که شورای عالی صنایع دریایی با شرایطی که اکنون دارد، می تواند پرچم دار آن باشد و سازمان ها و نهادها و ارگان ها و حتا بخش خصوصی را به پهنه فرهنگ سازی برای دریا بیاورد تا روز دریانورد و سپس روز دریانوردی و حتا احیای فرهنگ نوروز دریایی ایران، جزوی از داشته های فرهنگی تمام مردم ایران باشد.